

УДК 81'255:[808.7+61]

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.1.43>**Р. В. ПОВОРОЗНЮК***доктор філологічних наук, доцент,**професор кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови,**Навчально-науковий інститут філології**Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна**Електронна пошта: rocksol24@i.ua**<https://orcid.org/0000-0003-3418-6651>***ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ МЕДИЧНОЇ КАРТИНИ СВІТУ
В ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ**

Дослідження розкриває проблеми медичної термінології в перекладеному художньому тексті, відтворення гібридних текстів, стратегії й тактики перекладу художнього тексту крізь призму медичної картини світу. Об'єктом дослідження є стратегії й тактики відтворення гібридних текстів із вкрапленнями медичної термінології з англійської на українську мову. Предметом дослідження є медична термінологія в романі *The Surgeon* Т. Герритсен та її відтворення в українськомовному перекладі Н. Гоїн. Метою дослідження є порівняти шляхи донесення медичної інформації в художньому тексті, дослідити тактики експліцитації в українському перекладі з огляду на ідеалізоване бачення реципієнта. Термінологія довгий час вважалася ознакою науково-технічних текстів, проте наразі спостерігаємо розвиток різноманітної типології дискурсів. Так, художня література поєднує раніше розмежовані форми дискурсів, створюючи «гібридні тексти». Узагальнено можемо стверджувати, що гібридні тексти мають ознаки кількох змішаних дискурсів. Вони спрямовані на трансляції наукової інформації таким чином, щоб вона, бодай частково, відповідала рівню обізнаності реципієнтів. Невід'ємним складником популяризації, зокрема художнього тексту з медичним компонентом змісту, наразі є комерціалізація. Автори вживають медичну термінологію, аби екзотизувати текст і привернути увагу читачів. В українськомовній версії *The Surgeon* перекладачка досягає комерціалізації шляхом залучення груп читачів без медичної освіти. Загалом, проникнення медицини в художню літературу є успішним, оскільки цілительство, лікарі, медична наука асоціюється з містикою, сакральністю. Опис анатомічних аспектів, створення тривимірної картини світу й забезпечення присутності в ній читача дають змогу авторам оригінального й цільового текстів розв'язати пелену таємності, яка оточує людей у білих халатах, і їх життя, як особисте, так і професійне, стає доступнішим для стороннього реципієнта.

Ключові слова: гібридний художній текст, медична інформація, термінологічна варіативність, популяризація, експліцитація.

Вступ. Термінологія довгий час вважалася характерною ознакою наукових та технічних текстів, проте сьогодні ми спостерігаємо розвиток більш різноманітної типології дискурсу. Так, художня література об'єднує дотепер розмежовані форми дискурсу і продукує «гібридні тексти». К. Шеффнер та Б. Адаб визначають гібридний текст як «текст, що є результатом процесу перекладу. Він демонструє особливості, які можуть здаватися дивними/незвичними для культури реципієнта, тобто для цільової культури» [цит. за Поворознюк 2017; Поворознюк 2019]. Їхня мета полягає у тому, щоб прокомунікувати наукову інформацію таким чином, щоб вона, хоча б частково, збігалась зі знаннями реципієнтів. Гібридний текст – це текст, що став результатом процесу інтра- або інтермовної медіації. Він виказує особливості джерельного тексту, які можуть здаватися незвичними

для аудиторії. Л. Ільїнська та ін. вважають, що для передачі певної ідеї у науковому чи технічному тексті необхідно використовувати визначені коди, які регулюють дискурс певної сфери, наукової чи технічної дисципліни та навіть професійної комунікації. Для перекладу гібридних текстів потрібна методологія, яка не обмежується дослівним перекладом [цит. за Поворознюк 2017; Поворознюк 2019].

Постановка проблеми. Оскільки особливості гібридного тексту найкраще проглядають крізь призму цільової мови, то його переклад супроводжуватиметься збиранням, збереженням та утилізацією інформації. Для перекладу такого типу текстів та відтворення медичної термінології потрібна певна стратегія відтворення, не просто застосування трансформацій, а швидше ретрансляція змісту. Це пояснюється тим, що перекладач свідомо змінює мету тексту.

Перекладачі у таких випадках надають перевагу непрямій відповідності медичних термінів, що сигналізує про те, що переклад зорієнтований на прийнятність, а не на адекватність.

Аналіз попередніх досліджень, дотичних до цієї праці. Як стверджують Ф. Фарахзад та Б. Монфаред, гібридність є головною особливістю перекладених текстів. Рівень гібридності залежить від перекладацьких рішень, наприклад, наскільки перекладач хоче зберегти іноземні елементи в цільовому тексті. На основі таких рішень і формується конкретна перекладацька стратегія [цит. за Поворознюк 2017; Поворознюк 2019].

У постколоніальних студіях гібридний текст визначали як «текст, написаний ексcolonізованим мовою ексcolonізатора» [Чрділелі]. Постколоніальні тексти доклалися до створення нової мови, яка ставить під сумнів поняття перекладу іноземного тексту. Для таких текстів більше підходить термін «транскультурація», аніж «мультикультурація», тому що процес перекладу гібридних текстів асоціюється не лише з культурним набуттям, а з певними втратами попередньої культури, частковою декультурацією і, як наслідок, зі створенням нового культурного феномену, який можна назвати «неокультурацією». У сучасній літературі термін «гібридний текст» пов'язується не з колонізацією, а з глобалізацією. Наприклад, щоб досягти певної політичної єдності, терміни спрощують, намагаються зробити їх універсальними через обмежені комунікативні функції текстів. Гібридизація тексту може відбуватись як в процесі створення оригіналу, так і в процесі перекладу. Деякі дослідники (А. Даф) розглядають будь-який переклад як гібридний текст, оскільки перекладач є посередником між двома мовами та культурами. Такий підхід висуває певні вимоги до гібридного тексту. Якщо ми беремо до уваги культурну (національну) гібридність, то вона повинна зберегти свою суть, разом дозволивши читачеві розмежувати гібридність, яку заклав автор, та гібридність самого перекладу. Професійна (фахова) ж гібридність дає перекладачеві ширше поле для діяльності, оскільки, залежно від реципієнтів, термінологію, притаманну певній професії, можна як пояснювати в деталях, тобто орієнтуватися на ширшу аудиторію, так

і просто ретранслювати у перекладі й не змінювати фокус-групу автора [Сухачова].

На думку Альбрехта Нойберта, перекладач може спеціально намагатися не віддалятися від оригінального тексту, щоб показати різницю між мовою оригіналу й перекладу, і таким чином «протистояти» нормам цільової культури. Гібридність на сьогодні є важливим елементом сучасного художнього дискурсу; аналіз гібридних текстів неможливий без урахування соціокультурного контексту і вихідної, і цільової полісистем, оскільки саме соціокультурний контекст визначатиме перекладацькі стратегії та способи передачі головних текстових елементів [Демецька].

Злиття медичного дискурсу та художньої літератури – це присутність медичних компонентів у літературному тексті, за умови, що медична термінологія використовується з певною метою, а не хаотично. У такій літературі побутують інтерлінгвальні та інтердисциплінарні омоніми, структурована термінологічна система, різні за етимологією та функцією одиниці. Рівень гібридності текстів залежить від перекладацьких рішень, наскільки перекладач хоче зберегти іноземні елементи у цільовому тексті. Таким чином формується стратегія, до якої він схиляється, – репродуктивна чи адаптивна, доместикаційна чи фореїнізаційна. У випадку перекладу прагматичного або культурно-значущого тексту для вужчої аудиторії спеціалістів доцільно використовувати репродуктивний метод перекладу, оскільки для таких реципієнтів поняття складова тексту становитиме професійну значущість. Смыслова навантаженість тексту у такій ситуації сприймається не як культурно обумовлена інформація, а як технологія. Якщо ж текст орієнтовано на ширше коло реципієнтів (неспеціалістів), варто використовувати адаптивний метод. Адаптивний потенціал дискурсу – це його спроможність до адаптації, що залежить від близькості мов і культур, та за умови необхідності прагматичного підходу під час перекладу [English literary genres: grammar and interpretation aspects].

Що ж до методів доместикації/фореїнізації, то їх краще розглядати крізь призму культури. Доместикацію часто використовують для адаптації культурного контексту або

реалій, притаманних певній культурі. Форейнізація зберігає оригінальний культурний контекст – в термінах, іменах, топонімах. Природа, мета та функція тексту оригіналу і тексту перекладу у відповідних культурах також можуть бути визначним для методології фактором. У медичній сфері особливості міжкультурної комунікації сприяють використанню трьох основних груп стратегій: адаптивних, репродуктивних та адаптивно-репродуктивних. Оскільки для реалізації перекладацьких стратегій потрібні систематизовані перекладацькі операції, у перекладі застосовуються наступні тактики медичного перекладу – вживання повних відповідників медичних термінів оригінального тексту, а також різних перекладацьких трансформацій, таких як додавання, вилучення, заміна [Basics of medical terminology].

Виклад основного матеріалу дослідження.

До перекладу будь-якого художнього тексту медичної тематики потрібен комплексний підхід, щоб відтворити його жанрово-стильовий аспект. При перекладі таких текстів перекладач може до певної міри змінювати аудиторію-реципієнта, наприклад спрямовувати медичні тексти на «ідеалізовану» аудиторію, яка має високу (порівняно із оригінальною) медичну обізнаність. Таку стратегію може обирати й сам автор. У випадку «Хірурга» Тесс Геррітсен спрямовує свій текст на рівну собі аудиторію, не надаючи пояснень чи тлумачень. Наталія Гоїн, своєю чергою, диверсифікує текст, оскільки реципієнтом перекладу можуть стати різні групи читачів: і медичні фахівці, і нефаківці, для останніх перекладачка і надає пояснення.

Популяризація наукового знання виявляється у зростанні попиту на художню літературу з елементами науки [Baker; Montalt, González Davies]. Повсюдне використання термінології водночас ніби й відчужує текст, але й приваблює читача до нього, захоплюючи чимось невідомим і таємничим. У випадку перекладу таких творів, оригінал долучає ще один пласт популяризації; він може особливо не відрізнятися від цільового тексту, а може посилювати задум автора, залежно від методів та стратегій перекладача. У перекладі «Хірурга» Наталія Гоїн створює додатковий пласт інформації для популяризації наукового (у цьому випадку медичного) знання. Вона розширює аудито-

рію у порівнянні з намірами автора, роблячи твір доступним для читачів, що не мають безпосереднього стосунку до медичної сфери. Повсюдні пояснення до термінів у вигляді описів, розшифрувань, зносок – так перекладачка популяризує медицину в художній літературі.

Наприклад, речення «First the skin, then the *superficial fascia*, then the muscle, and finally the *pelvic peritoneum*» [Gerritsen: 21]/ «Спершу шкіру, тоді *поверхневу фасцію*, м'язи і нарешті *очеревину*» [Геррітсен: 15] у перекладі отримує два роз'яснення до виділених термінів у вигляді виноска: «Спершу шкіру, тоді поверхневу фасцію, м'язи і нарешті очеревину». «Поверхнева фасція – оболонка м'язів, судин, нервів, внутрішніх органів, утворені волокнистою сполучною тканиною», «Очеревина – серозна оболонка, що вистеляє стінки черевної порожнини й огортає розміщені в ній органи». Важливо розуміти, що власне українське слово «очеревина» створює доместикаційний ефект, воно нагадує лексему-терміноід народної медицини, в той час як *peritoneum* – це приклад медичного езотеризму, анатомічний термін латинського походження, не відомий людині без медичної освіти.

Неодмінним фактором популяризації романів з медичною складовою в наш час є комерціалізація таких творів. Автори використовують медичну термінологію для екзотизації та підвищення привабливості тексту. У випадку українськомовної версії «Хірурга» перекладачка ще більше комерціалізує текст, роблячи його доступнішим групам читачів без медичної обізнаності. Дуже часто Наталія Гоїн використовує власне українські слова для перекладу вузькоспеціалізованих медичних термінів. Наприклад, наступні терміни у реченнях:

«There were similar bruises around both ankles, and a band of *petechiae* – pinpoint skin hemorrhages – stretched across her hips» [Gerritsen: 16].

«Схожі синці вкривали її щиколотки, а на стегнах – смужка маленьких підшкірних *крововиливів*» [Геррітсен: 23].

«I did a *paracentesis*. He's got blood in his belly» [Gerritsen: 24].

«Я зробив *проколвання*. Його живіт заповнений кров'ю» [Геррітсен: 43].

Етимологічно-чужинні терміни *petechiae*, *paracentesis* перекладачка передає за допо-

могою питомих українських слів «смужка маленьких підшкірних крововиливів», «проколювання», відповідно. Навряд чи український читач без медичної освіти зрозумів би суть терміну лапароцентез чи петехії, якби пані Гоїн обрала стратегію наслідування оригіналу (фореїнізацію).

Загалом переплетення медичної сфери з художньою літературою є дуже вдалим поєднанням, оскільки медицина, лікарі, процес лікування несуть в собі щось таємне, навіть сакральне. Опис анатомічних аспектів, створення відчуття тривимірності ситуації та присутності читача у ній відхиляє завісу таємничості, люди в білих халатах та їхнє життя, як особисте, так і робоче, стають доступнішими.

Наталія Гоїн розширює аудиторію своїм перекладом – тепер реципієнтами є не лише групи, ознайомлені з медичною сферою, а й нефаківці, яким достатньо пояснень, які подає перекладачка. Відбувається певний зсув – частково змінюється жанрово-стильова домінанта, розширюється демографія аудиторії-реципієнта, професії читачів вже не обмежуються медичною сферою. Важливим аспектом для дослідження є той факт, що авторка практично не надає пояснень до термінів, на відміну від перекладачки. Наталія Гоїн часто вдається до виносок, щоб розтлумачити суть термінів, ба навіть символічну значущість локацій, невідомих українському читачеві.

Результати дослідження. Зі 120 аналізованих термінів, взятих з оригіналу, **24 (20%)** терміни – технічна лексика, наприклад *rohypnol* [Gerritsen: 23], *hematocrit* [Gerritsen: 26], *hepatic pedicle* [Gerritsen: 28], *disseminated intravascular coagulation* [Gerritsen: 29], *Maylard incision* [Gerritsen: 15], *lesser omentum* [Gerritsen: 16], *sternum* [Gerritsen: 30]. **73 (60,8%)** терміни належать до групи напівтехнічної лексики – вона має універсальне, не вузькоспеціальне значення, проте зрозуміла виключно людині з медичною освітою: *heparin infusion* [Gerritsen: 29], *scrub nurse* [Gerritsen: 106], *coag studies* [Gerritsen: 29], *o neg and fresh frozen* [Gerritsen: 22], *hit-and-run* [Gerritsen: 24], *let's shock him* [Gerritsen: 30], *bowel sounds* [Gerritsen: 24], *write the orders* [Gerritsen: 31]. Лише **23 (19,2%)** терміни підпадають під визначення нетехнічної лексики: *nausea* [Gerritsen: 33], *corpse* [Gerritsen: 13], *muscle* [Gerritsen: 15], *head injury*

[Gerritsen: 26], *gurney* [Gerritsen: 30], *body fluids* [Gerritsen: 11], *bruising* [Gerritsen: 14], *odor* [Gerritsen: 11], *wounds* [Gerritsen: 13], *slash* [Gerritsen: 13]. З такого підрахунку можна зробити висновок, що цільова аудиторія авторки залишається в межах спеціалістів або людей, знайомих з медичною сферою.

Якщо розглянути вибрану лексику у перекладі Наталії Гоїн, то з 24 термінів в межах **першої групи** залишається лише **9 (7,5%)**, при чому ще до двох додано пояснення у вигляді зноски. Терміни *hepatic pedicle*, *carotid artery*, *laryngeal cartilage*, *lesser omentum*, *sternum* у перекладі подано відповідно: «гліссонова ніжка», «сонна артерія», «гортанний хрящ», «малий сальник», «груди». Можемо зробити висновок, що Наталія Гоїн вирішила якнайдоступніше передати суть оригінальних термінів та або замінила їх на власне українські відповідники, або додала до них пояснення у вигляді виносок. У другій групі (**напівтехнічної лексики**) з 73 термінів залишилось **60–50%**. Терміни *coag studies*, *hit-and-run*, *STAT results*, *lower abdomen*, *transverse cut*, *abdomen's distended* у перекладі втрачають свою загадковість через зникнення термінологічного компоненту: «результати», «збила машина», «результати аналізів», «нижня частина живота», «поперечний розріз», «живіт роздутий». І знову розуміємо, що перекладачка розширює діапазон цільової аудиторії, пояснюючи терміни, які авторка вирішила залишити без тлумачення. Таким чином, порівняно з оригіналом, третя група – нетехнічної лексики – збільшується аж до **51 (42,5%)**; помітне зростання на **18 термінів (23,3%)**.

Серед 120 термінів в оригіналі присутні 3 медичні епоніми: *Maylard incision*, *Ringer lactate*, *Pringle maneuver*; «розріз Майларда», «лактат Рінгера», «прийом Прінгла». Усі три епоніми збережено в перекладі, важливо зазначити лише, що до двох останніх додано тлумачення у вигляді зноски. 37 медичних термінів, поданих у вигляді аббревіатури в оригіналі, жоден не відтворений так само у перекладі: *O.R.*, *PVC*, *STAT*, *CPR*; «операційна», «екстрасистолія», «негайно», «серцево-легенева реанімація» відповідно. Примітно, що аббревіатура *DIC* [Gerritsen: 29] у перекладі відтворена як «ДВС-синдром» Геррітсен [Геррітсен: 53]. Тут важливо зазначити, що оригінальна аббревіатура розшифровується як

disseminated intravascular coagulation, українською ж – «дисеміноване внутрішньосудинне згортання крові» або ж «ДВЗ-синдром», аж ніяк не «ДВС-синдром», бо останній термін – це російський варіант його написання.

Висновки. Отже, з огляду на перекладацькі рішення Наталії Гоїн, стає цілком зрозумілим її намагання донести інформаційну складову роману Тесс Геррітсен до більшої аудиторії шляхом роз'яснення термінів або в самому

тексті, або поза ним (шляхом виноска). Перекладачка розширює аудиторію своїм перекладом – тепер реципієнтами є не лише групи, ознайомлені з медичною сферою, а й нефармацевти, яким достатньо пояснень, які подає перекладачка. Відбувається певний зсув – частково змінюється жанрово-стильова домінанта, розширюється демографія аудиторії-реципієнта, професії читачів вже не обмежуються медичною сферою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Демецька В. В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми : монографія. Херсон : ТИТАН, 2006. 343 с.
2. Навчати вчитися перекладу : монографія / за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. С. О. Швачко ; Сум. держ. ун-т. Суми : Сум. держ. ун-т, 2015. 214 с.
3. Поворознюк Р. В. Медичний переклад: теорія та практика : монографія / Р. В. Поворознюк : у 2 т. К. : Заславський О. Ю., 2019. Т. 1 : *Теоретико-методологічні засади діяльності медичного перекладача*. 2019. 367 с.
4. Поворознюк Р. В. Медичний переклад: теорія та практика : монографія / Р. В. Поворознюк : у 2 т. К. : Заславський О. Ю., 2019. Т. 2 : *Стратегії й тактики письмового та усного перекладу медичних текстів*. 2019. 463 с.
5. Поворознюк Р. В. Переклад медичних текстів: теорія та практика : монографія. К. : Видавець Заславський О. Ю., 2017. 223 с.
6. Сухачова Н. С. Науковий концепт як складник концептуальної картини світу. *Мова і міжкультурна комунікація*. 2017. Вип. 1. С. 74–83. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/movmk_2017_1_10.
7. Чрдилелі Т. В. Роль аналізу концепту у перекладацькому процесі. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія "Філологія. Соціальні комунікації"*. 2019. Т. 30(69). № 1. Ч. 1. С. 162–167.
8. Baker M. Translation and Conflict: A narrative account / M. Baker. Routledge, 2018. 225 p.
9. Basics of medical terminology : підручник / Sodomora Pavlo et al. Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. 261 p.
10. English literary genres: grammar and interpretation aspects : навч. посіб. для студ.-філологів вищ. закл. освіти / Demetska V. V., Glavatska U. L. Херсон : ХДУ, 2013. 392 с.
11. Montalt V., González Davies M. Medical Translation Step by Step: Learning by Drafting (Translation Practices Explained) / V. Montalt, M. González Davies. Routledge, 2014. 300 p.

ДЖЕРЕЛА

1. Геррітсен Т. Хірург : роман / Тесс Геррітсен ; пер. з англ. Н. Гоїн. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 352 с.
2. Gerritsen T. The Surgeon / Tess Gerritsen. Random House, 2001. 309 p.

REFERENCES

1. Demetska, V. V. (2006). *Teoriya adaptatsiyi: kros-kul'turni ta perekladoznavchi problemy* [Theory of adaptation: cross-cultural and translation problems] : monograph. Kherson : [TYTAN]. [in Ukrainian]
2. Shvachko, S. O. (Ed.) (2015). *Navchaty vchytysya perekladu* [To teach translation learning] : monograph. Sumy : Sumy State University. [in Ukrainian]
3. Povoroznyuk, R. V. (2019). *Medychnyy pereklad: teoriya ta praktyka* [Medical translation: theory and practice]: monograph. Kyiv : Editor Zaslavskyy O. Yu. Vol. 1: *Teoretyko-metodolohichni zasady diyal'nosti medychnoho perekladacha* [Theoretical and methodological principles of medical translator] [in Ukrainian].
4. Povoroznyuk, R. V. (2019). *Medychnyy pereklad: teoriya ta praktyka* [Medical translation: theory and practice] : monograph. Kyiv : Editor Zaslavskyy O. Yu. Vol. 2: *Stratehiyi y taktiky pys'movoho ta usnogo perekladu medychnykh tekstiv* [Strategies and tactics of translation and interpretation of medical texts] [in Ukrainian].
5. Povoroznyuk, R. V. (2017). *Pereklad medychnykh tekstiv: teoriya ta praktyka* [Translation of medical texts: theory and practice] : monograph. Kyiv : Editor Zaslavskyy O. Yu. [in Ukrainian].
6. Sukhachova, N. S. (2017). Naukovyy kontsept yak skladnyk kontseptual'noyi kartyny svitu [Scientific concept as a component of conceptual world picture]. *Language and intercultural communication*. 1. Pp. 74–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/movmk_2017_1_10. [in Ukrainian].
7. Chrdileli, T. V. (2019). Rol' analizu kontseptsiyi u perekladats'komu protsesi [The role of concept analysis in translation process]. *"Scientific notes of Taurida National V.I. Vernadsky University". Series: Linguistics. Social communications*. Vol. 30(69). № 1. Part. 1. Pp. 162–167.

8. Baker, M. (2018). *Translation and Conflict: A narrative account*. Routledge.
9. Sodomora, P. et al. (2020). *Basics of medical terminology : textbook*. Vinnytsia : Nova Knyha.
10. Demetska, V. V., Glavatska, U. L. (2013). *English literary genres: grammar and interpretation aspects: manual for the HEI students*. Kherson : Kherson State University.
11. Montalt, V., González Davies, M. (2014). *Medical Translation Step by Step: Learning by Drafting (Translation Practices Explained)*. Routledge.

SOURCES

1. Gerritsen, T. (2016). *Surgeon [Khirurg]* (Trans. by N. Hoin). Kharkiv : Knyzhkovyy Klub «Klub Simeynoho Dozvillya» [in Ukrainian].
2. Gerritsen, T. (2001). *The Surgeon*. Random House.

R. V. POVOROZNYUK

*Doctor Habilitatus in Translation Studies, Associate Professor,
Professor at the Department of Theory and Practice of Translation from English,
Educational and Scientific Institute of Philology of Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine*

E-mail: rocksol24@i.ua

<https://orcid.org/0000-0003-3418-6651>

ASPECTS OF RENDERING MEDICAL WORLDVIEW IN FICTION

This study covers the issues of medical terminology in translated fiction, rendering hybrid texts, strategies and tactics of translating fiction through the prism of medical worldview. The object of the research is strategies and tactics of translating hybrid fictional texts with an embedded medical terminological component in the English-Ukrainian direction. The subject of the research addresses the medical terminology in the novel “The Surgeon” by Tess Gerritsen and its reproduction in the Ukrainian translation by Natalia Hoin. The aim of the study is to compare how medical information is transmitted in fiction, reveal the tactics of terminology explicitation in the Ukrainian translation with an account of an idealized nature of the recipient. Terminology has long been considered a hallmark of scientific and technical texts, but today we are witnessing the development of a more diverse discourse typology. Thus, fiction combines hitherto demarcated forms of discourse and produces “hybrid texts.” In a broader sense, we can also state that hybrid texts are those texts that present features of various mixed discourses. Their goal is to communicate scientific information which is a part of the text in such a way that it matches, at least partially, the knowledge scope of the recipients. Nowadays, an indispensable factor of the popularization, as far as the fictional texts with a medical component are concerned, is the commercialization of such works. The authors use medical terminology to exoticize the text and engage the reader’s interest. In case of the Ukrainian-language version of *The Surgeon*, the translator further commercializes the text, making it more accessible to groups of readers without medical knowledge. In general, the intertwining of the medical field with fiction is a very successful combination because medicine, doctors, the healing process hold something mysterious, even sacred. Describing the anatomical aspects of medicine, creating a sense of three-dimensional worldview and the presence of the reader in it, the source and target text authors open the veil of mystery shrouding people in white coats and their lives, both personal and work, become more accessible.

Key words: hybrid fictional text, medical information, terminological variation, popularization, explicitation.